

ЕФЕКТИВНІСТЬ МІЖПАЛЬЦЕВОЇ НОВОКАЇНО-АНТИБІОТИКОВОЇ БЛОКАДИ ПО А. І. ЗИКОВУ ПРИ ЛІКУВАННІ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ З ГНІЙНО-НЕКРОТИЧНИМИ УРАЖЕННЯМИ В ОБЛАСТІ ДИСТАЛЬНОГО ВІДДІЛУ КІНЦІВОК

Сарбаш Д.В., Кантемир А.В., Цимерман Л.О. к.вет. н., доценти
Харківська державна зооветеринарна академія

Анотація. У статті викладені дані, які стосуються ефективності міжпальцевої антибіотико-новокаїнової блокади по А. І. Зикову при лікуванні великої рогатої худоби з гнійно-некротичними ураженнями в ділянці дистального відділу кінцівок.

Ключові слова: блокада, велика рогата худоба, патології, копитце.

EFFICIENCY OF INTERDIGITAL ANTIBIOTICS-NOVOKAINE BLOCKADE ON A. I. ZYKOVU AT TREATMENT OF CATTLE WITH FESTERING-NECROTIZING DEFEATS IN AREA OF DISTAL DEPARTMENT OF LEGS

Sarbash D.V., Kantemir A.V., Zimerman L. A. associate professors
Kharkov state Zooveterinary Academy, Kharkov

Summary. festering-necrotizing defeats in area Information which touch efficiency of interdigital antibiotics-novocaine blockade on A. I. Zykovu at treatment of cattle with of distal department of extremities is expounded in article.

Key words: blockade, cattle, pathologies, claws.

УДК 636.2:591.171

ОРТОПЕДИЧНА ДИСПАНСЕРИЗАЦІЯ БУГАЇВ-ПЛІДНИКІВ ІМПОРТОВАНИХ В УКРАЇНУ

Карпюк В.В., к. вет. н., доцент,

Ковальчук Ю.В., к. вет. н., доцент, vasilvet@mail.ru

Житомирський національний агроекологічний університет, м. Житомир

Анотація. У статті наведені дані клінічних досліджень опорно-рухового апарату імпортованих в Україну бугаїв-плідників. За результатами ортопедичної диспансеризації дванадцяти тварин, нами було виявлено захворювання ратиць у трьох.

Ключові слова: бугаї-плідники, диспансеризація, кульгавість, кінцівки.

Актуальність проблеми. Захворювання локомоторного апарату тварин в більшості випадків характеризуються розладом руху. Порушення функцій кінцівки, що проявляється кульгавістю є найхарактернішим симптомом патологічного процесу [1,2,3].

Своєчасна діагностика хвороб у тварин, в тому числі кінцівок, являє собою одну із головних задач практичних лікарів ветеринарної медицини. Встановлення типу кульгавості і визначення кінцівки, на яку тварина кульгає не завжди буває легко і досить часто вдається тільки після кропіткого, наполегливого і всебічного дослідження [4,5].

Завдання дослідження. Виявити патологію опорно-рухового апарату бугаїв-плідників, встановити етіологію та призначити відповідне лікування.

Матеріал і методи дослідження. Ортопедичну диспансеризацію проводили на 12-ти бугаях-плідників голштинської чорно-рябої та червоно-рябої породи, класу еліта-рекорд, віком 7-10 років. У всіх бугаїв визначали загальний стан, проводили огляд в стані спокою та під час руху, морфологічні дослідження та лабораторні дослідження крові.

Результати дослідження. Підприємство спеціалізується на виробництві сперми, яка використовується для поліпшення селекції великої рогатої худоби в багатьох регіонах України. Бугаїв утримують безприв'язним методом в індивідуальних стійлах на дерев'яній підлозі з підстилкою із тирси та вільним доступом до води. Двічі на тиждень, перед отриманням сперми, бугаїв 15 хвилин витримують на вигульному майданчику. До складу раціону входить сіно (люцерна синя) – 14 кг, комбікорм ПК 66-175/13 – 6 кг, «Руміка» - 300 г, цукор – 100 г, сіль лизунець.

При дослідженні загального стану нами було встановлено, що температура тіла у тварин коливалась в межах 38,2-39,3⁰С, пульс – 62-74 ударів, дихання – 18-21 дихальних рухів за одну

хвилину, слизові оболонки ротової та носової порожнин, органу зору мали властиве їм рожеве забарвлення, помірно зволожені та без порушень цілісності.

За результатами дослідження крові встановлено коливання в фізіологічних межах рівня еритроцитів та лейкоцитів, збільшення вмісту еозинофілів та лімфоцитів відповідно до $8,0 \pm 0,53$ та $44,0 \pm 1,19\%$, що вказує на перебіг гнійно-запального процесу в організмі.

При біохімічному дослідженні сироватки крові констатували вірогідне підвищення вмісту сечовини до $8,32 \pm 0,74$ ммоль/л та АЛТ і АСТ до $66,25 \pm 7,23$ та $215,27 \pm 64,12$ Од/л відповідно.

Отже, результати біохімічного дослідження сироватки крові у всіх тварин вказують на порушення білкового і вуглеводного обміну, а збільшення активності АСТ майже в 5 разів є показником розвитку жирової дистрофії печінки. Збільшення активності АЛТ відображає патоморфологічні зміни у м'язах всього організму [6].

При клінічному дослідженні бугаїв в станках і в манежі, в стані спокою, у трьох тварин виявлено неправильну постановку кінцівок, що властиво для порушення статико-динамічного апарату: напруження м'язів, часте переступання грудними кінцівками, підведення тазових кінцівок під тулуб, виведення вперед з абдукцією грудних кінцівок. Крім того, один із бугаїв відводив обидві грудні кінцівки дещо вбік, ніби «перебирав» грудними кінцівками та інколи почергово переносив масу тіла на зачіп. Голова тварини була піднята вгору. Під час огляду ратиць, на обох грудних кінцівках на межі підшви і м'якуша, були виявлені виразкові дефекти гнійно-некротичного характеру з надмірним розростанням грануляційної тканини, що нагадувала цвітну капусту (рис. 1).

Рис.3. Тріщина рогу п'яркової ділянки підшви.

Рис. 1. Специфічна виразка підшви.

У іншого бугая під час огляду лівої грудної кінцівки в дорсальній ділянці міжпальцевого склепіння виявлено властиве для тиломи ущільнене, склерозоване потовщення шкіри з виразками різної форми на поверхні, що досягало розмірів великого пальця дорослої людини. У результаті цього міжпальцева щілина була постійно розширена (рис. 2).

У третього бугая, на правій грудній кінцівці в ділянці п'яркової стінки рогової підшви виявлено глибокі тріщини. При натисненні на краї тріщини тварина відчувала біль і з глибини тріщини виділявся в незначній кількості гнійний екссудат темно червоно кольору з неприємним запахом (рис. 3).

Рис. 2. Тилома.

Рис. 4. Хвора тварина під час руху

При пальпації уражених ділянок виявляли підвищення місцевої температури, виражену болючість, набряклість і ущільненість тканин та пульсацію пальцевих артерій.

Діагностику кульгавості у тварин визначали на відкритому, добре освітленому місці під час руху спостерігаючи за ними спереду, збоку і ззаду. Проводку тварин виконували на твердому і м'якому ґрунті кроком по прямій лінії і по колу.

Під час руху у бугаїв була виявлена кульгавість висячої кінцівки, вони обережно виносили кінцівки, вигинаючи спину, різко відривали кінцівки від землі, рухались короткими кроками з вкороченням переднього відрізка кроку. Двоє із бугаїв опускали голову в момент обпирання, а один, у якого були уражені обидві грудні кінцівки, навпаки, піднімав голову і робив короткі спастичні рухи, що властиве для кульгавості опертої кінцівки. При русі по колу в бік хворої кінцівки та по м'якому ґрунті кульгавість підвищувалась (рис.4).

Таким чином, за результатами ортопедичної диспансеризації 12-ти бугаїв-плідників, нами було виявлено захворювання ратиць у трьох: у одного – виразковий пододерматит обох грудних кінцівок, у другого – хронічне проліферативне запалення шкіри міжпальцевого склепіння (тилома) лівої грудної кінцівки і в третього – глибоку тріщину рогу п'яткової ділянки підошви правої грудної кінцівки. У першому випадку захворювання проявлялося кульгавістю винусу, в другому – опори.

Головним етіологічним чинником у виникненні захворювань певну роль відіграє утримання тварин, перенавантаження окремих ділянок основи шкіри копит, порушення лімфообігу та вітаміно-мінерального обміну. Наявність тиломи може мати спадковий характер.

Після ортопедичної диспансеризації було призначено відповідне лікування і розроблені заходи щодо зниження захворюваності та профілактиці хвороб копитець у даному підприємстві. Вони включали ортопедичну розчистку ратиць, обробку ранових поверхонь саліциловою кислотою, сульфатом міді, забезпечення м'якою підстилкою, застосування лікувальних ванн з використанням теплих розчинів креоліну, гіпертонічного розчину натрію хлориду, коротких новокаїнових блокад, антисептичних пов'язок з емульсією Вишневського тощо.

Висновки

1. Патологія опорно-рухового апарату бугаїв-плідників за наведених умов годівлі, утримання і режиму використання проявляється тиломою, виразкою і тріщинами рогу підошви та клінічно діагностувався за наявності кульгавості опертої і висячої кінцівки.

2. Перебіг захворювання ратиць у бугаїв-плідників супроводжувався помірною еозинофілією і лейкоцитозом та збільшенням активності природних ферментів АСТ і АЛТ.

Література

1. Бурденюк А.Ф. Ветеринарна ортопедія. / А.Ф.Бурденюк, Г.С.Кузнецов. – Л.: Колос, 1976. – 200 с.
2. Панько І.С. Болєзни конечностей у крупного рогатого скота. / І.С. Панько. – К.: Вища школа, 1982. – 128 с.
3. Квочко А.Н. Диспансеризація крупного рогатого скота по ветеринарній хірургії: практичне посібник / А.Н. Квочко, П.А. Хоришко, Т.Р. Лотковська, Н.В. Федота. – Стaврополь: АГРУС, 2008. – 113 с.

- Панько І.С. Спеціальна ветеринарна хірургія / [І.С.Панько, В.М.Власенко, А.А.Гамота та ін.] ; за ред. І.С.Панька. – Біла Церква, 2003. – 416 с.
- Миронюк Ю. Догляд за ратицями: хто і за що відповідає / Ю.Миронюк // Молоко і ферма. – 2013. – №6, грудень. – С. 78-81.
- Клінічна діагностика внутрішніх хвороб тварин / [В. І. Левченко, В. В. Влізло, І. П. Кондрахін та ін.] ; за ред. В. І. Левченка. – Біла Церква, 2004 – 608 с.

ОРТОПЕДИЧЕСКАЯ ДИСПАНСЕРИЗАЦИЯ БЫКОВ ПРОИЗВОДИТЕЛЕЙ ИМПОРТИРОВАННЫХ В УКРАИНУ

Карпюк В.В., к. вет. н., доцент, Ковальчук Ю.В., к. вет. н., доцент, vasilvet@mail.ru

Житомирский национальный агроэкологический университет, г. Житомир

Аннотация. В статье приведены данные клинических исследований опорно-двигательного аппарата импортированных в Украину быков производителей. За результатами ортопедической диспансеризации двенадцати животных, нами было выявлено заболевание копытцев у троих.

Ключевые слова: быки производители, диспансеризация, хромота, конечности.

ORTHOPEDIC CLINICAL EXAMINATION OF BULLS, WHICH IMPORTED TO UKRAINE

Karpyuk V.V., Kovalchuk Yu.V., vasilvet@mail.ru

Zhytomyr national agroecological university, Zhytomyr

Summary. The article presents data on clinical trials of musculoskeletal system imported sires. According to the results of orthopedic clinical examination of the twelve animals we have identified the disease of three hooves.

Key words: bulls, clinical examination, lameness, limb.

УДК 636.7:612.887 : 615.097.36

ДИФЕРЕНЦІАЛЬНА ЕПІДУРАЛЬНА БЛОКАДА НОВОКАЇНОМ ТА ЛІДОКАЇНОМ У ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ

Слюсаренко Д.В., к. вет. н, доцент., cloud41@yandex.ru

Білоцерківський національний аграрний університет, м. Біла Церква

Анотація. Викладено результати застосування диференціальної епідуральної блокади у великої рогатої худоби з використанням 0,5%; 0,75% та 1%-ного розчинів новокаїну та лідокаїну. Встановлено, що 1%-ний розчин новокаїну та 0,75%-ний розчин лідокаїну володіють короткочасним ефектом диференціальної блокади.

Ключові слова: диференціальна епідуральна блокада, новокаїн, лідокаїн, моторний та сенсорний компонент блокади, велика рогата худоба, електронейростимуляція.

Актуальність проблеми. Кількість засобів лікування, що застосовуються при хірургічних хворобах великої рогатої худоби досить велика, і кожна група препаратів має свої особливості механізму впливу на організм. Велику роль в цьому питанні відіграє група місцевих анестетиків, які можуть застосовуватися з метою лікувального патогенетичного впливу, а також для втрати твариною больової чутливості [1-4,8]. Серед методів патогенетичної терапії застосування місцевих анестетиків широко описано у літературі на прикладі новокаїну [1,3], а також певна увага приділяється лідокаїну як знеболюючому препарату [2,4-6].

Мало описано, але перспективною властивістю місцевих анестетиків є диференціальна блокада різних волокон, що входять до складу нерва [5-7]. Вивчення особливостей застосування цієї методики для великої рогатої худоби при виконанні комплексу лікувальної допомоги дасть змогу розширити можливості використання місцевоанестезувальних засобів. Одним з шляхів введення місцевих анестетиків є епідуральний, що поєднує в собі достатній рівень ефективності, широту застосування і необхідний рівень безпеки для пацієнта.

Завдання дослідження - вивчити можливості виконання диференціальної епідуральної блокади за наявності анальгезії без моторного компоненту блокади на стоячій тварині з використанням 0,5%; 0,75% та 1%-ного розчинів новокаїну та лідокаїну. Дослідити плин моторного та сенсорного компонентів епідуральної блокади.